

Szerkesztője írta:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 32. szám.

Árjegyzék:
 Évesre ——— 12 kr.
 Félévre ——— 8 „
 Negyedévre ——— 5 „
 Egy hóra ——— 1 „
 — Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap esti 6 óráig.

Csütörtök, február 9.

A borhamisítások ellen.

Nagybecskerek, február 9.

A mesterséges borok eltiltásáról szóló törvény végrehajtását, Darányi fölmiveltügyi miniszter kezdeményezésére, végre teljes eréllyel vette a kormány kezébe. Ennek folytán a borhamisítók ellen, kik a magyar bor régi jó hírnevét már csaknem teljesen tönkre tették, s ezzel a bortermelőknél milliókba menő károkat okoztak, néhány hónap óta országsszerte oly erélyes akció indult meg, hogy ez a hamisítók közt valóságos konsternációt keltett.

A borhamisítók természetesen féltvén a bőrüket, mindent elkövetnek, hogy a bortörvény erélyes végrehajtását megakadályozzák, sőt igyekeztek kézzelfoghatólag oda irányulni, hogy az egész bortörvény hatályon kívül helyezzék, s ők ismét teljesen szabadon folytathassák üzemeiket. E célból a legigazságatlanabb támadásokat intézik a kormány, és különösen a fölmiveltügyi miniszter ellen, s azt akarják elhíttetni a közönséggel, hogy a törvény végrehajtása csak a borkereskedők zaklatására és üldözésére való, és általában a borkereskedés tönkretételére irányul, s azzal ijesztgetik a termelőket, hogy akkor majd nem fogják tudni eladni boraikat. Aligha fog azonban sikerülni bárkit is tévutra vezetniük, mert mindenki tisztában van azzal, hogy a bortörvény szigorú végrehajtására és a borhamisítások megszüntetésére égető szükség van.

Sőt a borhamisítók újabb időben annyira mernek menni, hogy egyenesen a termelőket gyanúsítják azzal, hogy azok vizezik boraikat.

Természetes dolog, hogy a bort vizetni, vagy általában mesterséges bort készíteni, egyaránt tilos mind a termelő-

nek, mind a kereskedőnek, s akár az egyik, akár a másik teszi ezt, mindenestre büntetendő, mert a borhamisítók mesterségének, a mely mellett sem a becsületes termelő, sem a becsületes kereskedő nem boldogulhat s a mi miatt a fogyasztó közönség nem juthat egészséges tiszta borhoz, kérielhetlen eréllyel és szigorral véget kell vetni.

Ellenben a tisztességes szőlősgazdának s a tisztességes borkereskedőnek nincs oka félni a bortörvény bármily szigorú végrehajtásától sem. Sőt ezeknek érdekei épen a törvény erélyes végrehajtását és a hamisítók szigorú megbüntetését kívánják.

Másrészt azonban természetes, hogy senkinek a nevét nem szabad ok nélkül meghurcolni s következképpen a kihágási eljárást bárki ellen, csak alapos gyanu, vagy teljesen megbízható feljelentés eseteiben szabad megindítani. E tekintetben tehát a hatóságoknak mindig tapintatosan és óvatosan kell eljárniuk s magától értetődik, hogy a vizsgálat befejezése és jogerős ítélet meghozatala előtt a gyanúsított egyének neveit nyilvánosságra hozni, s őket így pellengére állítani nem szabad. A kire azonban a hamisítás tényleg rábizonyul, azt azután le kell leplezni a nyilvánosság előtt is, akár termelő az illető, akár kereskedő, hogy a közönség vele szemben óvatosságra intessék.

Ezeknek szigorú szem előtt tartásával, a bortörvény végrehajtását jövőre is teljes eréllyel kell folytatni, s attól visszariadni sem a kormánynak, sem a hatóságoknak nem szabad, mert azt a tisztességes bortermelő, a tisztességes borkereskedő s a fogyasztó közönség érdekei, — melyek közt e tekintetben ellentét nem is képzelhető, — egyaránt megkövetelik.

HIREK.

Tájékoztató

Február 12. Az 1. r. hitközség közgyűlése.
 Február 12. Iskolagyermekbarát közgyűlése.
 Február 12. A nagybecskereki önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése.
 Febr. 13. Közig. biz. ülés.
 Február 14. Kerék-párosok vig. estélye.
 Febr. 18. Könyvnyomdások táncestélye a kaszinóban
 A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hőjegy részére kedden, csütörtökön és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 1/6-tól 8 óráig este utak részére is.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő főispán tegnap hivatalos ügyekben elutazott Nagybecskerekről.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schummer Sándor zichyfalvai állami elemi iskolai tanítót a rudófnádi állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte.

— **Tejszövetkezet Nagy-Tószegen.** Nagy-Tószegen, mint lépület értesítik, f. hó 7-én alakult meg a községi tejszövetkezet. Az alakulási gyűlésen részt vettek Serbán János országos tejszövetkezési felügyelő, Marton Andor a torontáli gazdasági egylet titkára és Patrach gazdasági vándortanító is.

— **A kikiindai kaszinó.** Vasárnap d. u. tartotta a nagykikiindai Kaszinó évi rendes közgyűlést. A lelépő választmány a tisztviselői karai együtt beszámolt múlt évi működéséről, s ezt a közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul. Előnként — életfogytig — Kikiindai Ferenc kir. közigazgató kiáltották ki. A szavazat megejtése után a tisztviselői kar és a választmány így alakult: Igazgató Haby János; pénztáros Jeszenszky Ignác; ügyész dr. Erling Károly; titkár Steinbach Antal; könyvtáros Geleji Frigyes. Számvizsgáló bizottság: Müller József, Kandell Zsiga, Szemácz J. A választmány tagjai: dr. Bogdán Zsivkó, Dus Sándor, Draxler Ferenc, Fekete Gyula, Freischberger Lipót, Grubics Tivadar, dr. Kácer Zsigmond, Kemény Frigyes, Kasztory János, Kovács Gusztáv, Kuts István, Németh Antal, Pavlicsek József, Roth Gergely, Szendrői Gábor, Szontagh Hugó, Stassik László, dr. Türk Marcell, Telecsky Kristóf, dr. Varró Ignác, Wachtel Leó, Dózsa Himér, Orosz Pál.

A „TORONTÁL” tárczaja.

Donna Maria.

Irtá: Carlo Pignone.

— A „Torontál” számára, olaszból: Cs. P. J. —
(Végo.)

Claudio a megszokott időben, kilenc óra körül ment el hozzá. Donna Maria türelmetlenül várt rá s mikor meglátta közeledni, kifutott a tornácra elébe.

— Jó estét, donna Maria!

— Jó estét!

Leültek künn a szabad ég alatt, mert a szobában fojtó hőség uralkodott. Claudio elmondta, miért jött: anyi a növendék, hogy már nem férnek el az iskolában; legalább vagy két szobát kellene hozzá építeni; érintkezniök kellene e tekintetben a községi elöljárósággal. Ha neki pénzbe volna, akkor ő nem süvegelne meg senki fiát, hanem felépíttetné ő maga a saját költségén. De ő nem töképezés; nála otthon nem igen hányódnak az eszes bankók; ő csak tanár ember; a szekrénye csak könyvekkel, meg szárított növényekkel van tele. Tehát egy szép fojamodást kellene irni. Ő majd megfogalmazza, donna Maria pedig tisztázza le az ő szép angolos kalligrafijával.

— Est akartam mondani, fejesté be Claudio.

— Szereti tanár ur a kicsikéimet, látom,

— felelte donna Maria, meghatva attól a nagy érdeklődéstől, melyet iskolája iránt tanusított.

— Kegyed is azt mondta ma, hogy beszélni valója lesz velem.

— Igen . . . valóban . . .

Egy félórával azelőtt oly könnyű dolognak tűnt az fel a kisasszonynak, hogy elmondja, mi történt vele. De most, mikor ott volt mellette, habozott, szinte félt. Jobb szeretne nem szólni róla semmit. Csillagok ragyogtak a kék égen. Az egyik villából időközönként énekhangok hatottak el hozzájuk. Claudio várta, hogy a leány kezdje el. Különösen nézett rá, mint azelőtt még egyszer sem.

— Mi mondanivalója van?

Maria akkor azt gondolta, hogy könnyebb lenne hallgatni róla. Adta a tiszt leveleit. Holdfényben uszott a terrász. Az esti csendet egy fülemile csattogása zavarta fel. Claudio elkezdte olvasni a levelet. A leány mozdulatlanul, reszketve leste Claudio arcát. Claudio mosolygott, a szeméi pedig megteltek könyvekkel.

Donna Maria a boldogságtól nem látott semmit, nem értett semmit.

— Férjhez megy tehát? kérdi tőle.

Eddig boldog volt Maria mellett; ugy szerette mintha testvére volna. Ha valaki azt mondta volna neki, hogy szereti donna Mariát, bizonyosan kikacagta volna azt az embert. Hogyan juthatott volna neki olyasmi az eszébe, hogy es a csoda szépségű leány őt szerethesse? No, pompásan is nézett volna ki a mellett a gyönyörű leány mellett ő, az ő hosszú, száraz természetével! De most, annak hallatára, hogy más ragadja el tőle, felébredt lelkében a féltékenység, a mely eddig ott

szunnyadozott, a tudta nélkül. E szerint mégis szerette ő ezt a leányt. Csak barátságának gondolta eddig a hozzá való ragaszkodást. Azt hitte, hogy csak a szegény árvagyermeket szereti, a kinek neveltetését és jövőjét tartotta élte leg-szentebb hivatásának. Most azonban tisztán látott mindent. Szerette. Mit bánta, hogy ez a szerelem hogyan támadt a szívében, akarata ellenére és hogyan hiselegte be magát az agyába, a lelkébe! Vak volt ő egészen eddig.

Sokáig szótlannul maradt, mely gondolatokba merülve s váltig azon erőlködött, hogy elrejtse szivarodottságát, mely elfogta. El akarta neki mondani mind, a mit érzett; lábaihoz akart borulni és kérni, hogy ne hagyja el, hogy ne máshoz menjen feleségül; hiszen csak ő érette él, egyedül ő érette. Egy perc alatt, egyetlen egy szóval, egyetlen szempillantással szerette volna elmondani mindazt, a mit eddig sohasem mondott neki: összes aggodalmait és vértanúságát. Szerette, nagyon szerette. Donna Maria bizonyosan nem feledhette el, hogy ő szedte fel az utcáról Casollában. Szerette volna elmondani, de nem volt hozzá bátorsága. Oly különbözőnek érezte magát tőle és olyan boldogtalannak, em előtt a vakító szépség előtt. Ha elmondaná: nem anyi lenne-e az, mint arra kényszeríteni, hogy áldozza fel szabadságát csak azért, hogy az élvezeti jótéteményekért fizesse ki? Ez az eljárás gyűlöletesnek, alávalónak tűnt föl előtte. Nem, nem, nem fog beszélni. Jobb lesz hallgatni, szenvedni, ha beichal is. Még egy utolsó erőfeszítést tett, azután ezt mondta neki:

— **Március idusa.** A nagybecskereki magyar olvasókör hű marad tradíciójához s elül jár ott, a mikor dokumentálnunk kell a hazafiságunkat. Így a magyar olvasókör vigalmi bizottsága Rigó István elnöklete alatt legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy úgy mint minden évben, az idén is megünnepli március 15-ét. Délben lakoma lesz. Ugyanezen ülésen határozta el a vigalmi bizottság, hogy havonként egyszer, esetleg többször is beléptidij nélküli matinékat rendez felolvasásokkal egybekötve. Az idei első matinéját f. hó 26-án készülnék megtartani változatos programmal. Igazán örvendetesen vesszük tudomásul az olvasókör eme buzgólkodását és bizton hisszük, hogy ezen ügybuzgóság által a tavalyinál nagyobb sikereket elérve betölti hivatását.

— **A párisi világkiállítás.** A 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar osztálya iránt kielégítő érdeklődés mutatkozik iparosainknál és mezőgazdáinknál; a bejelentések kellő számban érkeznek be és már kevés terület áll rendelkezésre. A m. kir. kormánybizottság közlése, hogy a terület beosztása és az installacionális munkálatok érdekében a bejelentési íveknek f. évi február hó végéig való beküldése kívánatos és a bejelentések elfogadása ezen időn túl nehézségbe fog ütközni; figyelmébe ajánljuk ezen körülményt azoknak, a kik részt venni szándékoznak, de részvételüket még nem jelentették volna be. Bejelentési ívek a kormánybizottságnál vagy a kereskedelmi és iparkamráknál rendelkezésre állanak.

— **Presbiteri ülés.** A református egyház tanácsa f. hó 8-án d. u. 4 órakor Szalay J. lelkész és Vécsey István főgondnok elnöklete alatt presbiteri ülést tartott. Jelen voltak: Menczer Lipót, dr. Nagy Dezső, Fülep György, Kovács Antal, Balogi Sándor presbiterek és Váry Mihály jegyző. Legelőször is az egyház szellemi és anyagi ügyeiről szóló jelentését terjesztte elő az egyház lelkésze, mely tudomásul vétetett és kinyomatni s a hívek között széleskörűen rendeltetett. Ezután a f. évi költségvetés állapított meg s az egyházi adó vett-tett ki a f. évre s ezzel kapcsolatban tárgyalott Grandjean József polgármester átirata, melyben tudatja, hogy a városi adóhivatalt utasította, hogy az összes egyházaknak egyházi adóit a szerb egyház egyházi adói módjára szedje be s kéri a kimutatást. Az egyháztanács köszönettel vette tudomásul a polgármester ur ez átiratát, azonban a folyó évi adók beszedését mégis magának tartotta fenn, csupán a múlt évekről hátralékokat illetőleg hatalmasta fel Zsáros Mihály gondnokát, hogy azokat a városi adóhivatalknak beszedés végett átadhassa.

— Igen, igen, menjen férjhez. Bizonyosan boldog lesz vele.

Donna Maria gyermekies gyöngédséggel borult a tanár nyakába. Claudio úgy érezte magát, mintha láng futna végig az erein. Akkor éjjel nem hunyta be szeméit. Másnak a karjai közt látta, más ég alatt, boldogan, önfelédten, mielatt ő arra lesz kárhóztatva, hogy vigasztalás, öröm és remény nélkül vergődjék a mindennapi élet küzdelmeiben. Egész jövődjét megrajzolta kegyetlen színekkel a legaprólékosabb réssle tekig. Ezer meg ezer gondolat cikázott át az agyán. Az áldozat, melyre magát kárhóztatta, túlhaladja összes erejét, — azt tudta. Többször eszébe jutott, hogy feltárja előtte szíve titkát, de megint visszariadt ettől a gyengeségtől. Neki az a kötelessége, hogy bevégesse feladatát és boldoggá tegye azt a leányt, örök időkre. És minthogy Maria mástól várja azt a boldogságot, neki nincs ahhoz joga, hogy elválassza egymástól őket. Lelkébe új érzés nyitott utat, telve fájdalommal, de egyszersmind gyöngédséggel is. Az áldozatnak kísértésekkel kellett kezdődnie; azt az áldozatot szépnek, szükségesnek találta. Mikor ez az elhatározás megérlelődött benne, csendesebb lett és elaludt.

Másnap, mikor ismét elment az iskolába, egészen más embernek érezte magát. Cserdes, nyugodt, sőt szinte jókedvű volt. Sokáig elbeszélgetett vele a jövőről, mintha édes testvérbátyja volna. Arcán nyoma sem látszott az előző napi küzdelemnek. Sőt alnyira tudott magán

— **Lakoma.** A nagybecskereki népbank tegnap tartotta mag szokásos évi lakomáját, a melyen az igazgatósági, választmányi és felügyelő-bizottsági tagok, valamint számos vendég vett részt. A felköszöntők során elismeréssel emlékeztek meg az intézet vezető férfiiról. A lakomának a kora reggeli órák vetettek végét.

— **Esküvő.** Fényes esküvő volt e hó 7-én Kolozsvárott. Bély Akos gróf főispán Klára leánya ment férjhez ugyanis zombori Rónay Elemér torontáli földbirtokoshoz. Tanuk voltak a menyasszony részéről Mikes Zsigmond gróf, a vőlegény részéről pedig Agoston József kir. tan. országgyűlési képviselő. Az egyházi szertartást Szász Gerő végeste a főispán vendégszerető házában, melyet gazdag ebéd követett. Jelen volt a köztisztviselőkből álló család örömmünnepe az erdélyi arisztokrácia, így a Bély, Haller, Bethlen, Mikes, Szentkereszty és Zayk család számos tagja. A fiatal pár még az esteli gyoravonattal a fővárosba utazott.

— **Tavasza a télben.** Soha ilyen telet! Mintha nem is februárban lennénk, a mikor a kalendárium rendes körülmények között fagygyal, hóval, dermesztő hidegekkel szokott beköszönteni, hanem a természetet mély álmából felébresztő és a fák rügyeit kifakasztó meleg, szellős májusban. A télkabátokra és korcsolyázókra ugyancsak kellemetlen hónap ez, mert eszében sincs, hogy elhossa a páncélos szarnokot, melynek leheltétől megfagy a föld vére s halotti fátyol borul róla békés alattól. — Itt a tél, mondogatták még tegnap reggel is a járó-kelők, de csakhamar erős déli szél keletkezett, mely elfújta a felhőket s délben kiragyogott a napsugár. Volt eső is, de utána hamar kiderült az ég s a hőmérséklet hirtelen alászállott nemesak nálunk, de az egész országban. Csak aztán korai ne legyen az őröm, mert úgy lehet, hogy mire ezek a sorok megjelennek, újra tél lesz.

— **A fegyverfogó nazarénus.** Köztudomású dolog, hogy azok a nazarénus ifjak, a kiket mint hadköteleseket a hadseregbe besoroztak, inkább évekig ültek a börtönben, mintsem a vallási tilalmukat megszegve, fegyvert fogjanak és viseljenek. Így aztán a börtönök megteltek renitens nazarénusokkal. Most azonban megtörtént az a páratlan dolog, hogy egy nazarénus megadta magát s kardot kötött az oldalára. Szegedi tudósítónk írja, hogy Marosán János nazarénus, a ki három évi fegyházbüntetését tölti most a szegedi csillagbörtönben azért, mert a fegyverfogást megtagadta, kérvényt irt az igazságügy-miniszterhez, hogy most már nem ellenkezik többé s kész eleget tenni a katonák fegyverviselési kötelezettségének. A kérvényét kedvezően intézték el s az esetre, ha beváltja ígéretét, kilátásba helyezték, hogy még hátralévő egyévi büntetését királyi kegyelemből elengedik neki.

— **Elcsipett lókötbanda.** A törökbecsei csendőrség derék őrmestere, Oswald Balázs hosszas és fáradságos nyomozás után elfogott egy jól szervezett lókötbándát. A kitűnő fogás úgy történt, hogy az őrmester elcsipett egy Radu Mátyás nevű tordai cigányt s ennek a vállatásánál pattant ki a titok, hogy Karsai András nagy-bikácsi, Bugyi Jankó és Vera bács-topolyai lakosokkal egyetemben lókötbándát képeznek s az ellopott lovakat úgy tüntetik fel, mintha saját nevelésük volna. A járlatokat rendszeren Radu Mátyás szervezte meg, még pedig rövid idő alatt vagy negyvenet hozott így össze. Erdekes a dologban, hogy senkinek sem tűnt fel az előjáróság tagjai közül, honnan veszik ezek a szegény emberek azt a töméntelen sok állatot? Pataki István 8, Ferencsics János 1, Jusztin János 3 és Csikos József szintén 3 lopott lóról szerzett hamis járlatot. Mind a négy gazda tordai lakos. Ezenkívül azonban számos más községben is manipuláltak a szövetséges társak. A csendőrség a lopott lovakat elkobozta s jelenleg keresi a gazdáikat, nemkülönben az újabb lopásokat. Karsai András és Pál, továbbá Jusztin János az óbecsei járásbíróóság börtönében vannak jelenleg, hol régi bűnökért lakolnak. Bugyi Vera megszökött, Bugyi Jankó pedig a mint neszét vette a nyomozásnak, főbe lőtte magát. Radu Mátyás, Pataki István és Csikos József a nagybecskereki kir. ügyészség fogházában várják a megérdemelt büntetésüket.

— **Gyujtogatás albérletben.** Malogajszky Isza kikindai jómódu parasztagazda a vele vadházasságban élő Leity Milica tulajdonát képező bocsári szarasmalmot, mely alig ér 300 frtot, 600 frtra biztosította a „Hazai Általános Biztosító Társaságnál“, azután meg rábeszélte Pajtin Jova nagykikindai lakost, hogy a malmot gyujtassa fel, 10 frtot ígérve neki honoráriumként. Pajtin rá is állott, de nem igen volt merése a tettet végrehajtani, hanem keresett és talált is egy alvállalkozót Udiczky Milán helybeli lakosban, ki 8 frtért hajlandó volt a „munkát“ sajátkezűleg elvégezni. Fel is gyujtotta a malmot, de pörül járt, mert a csendőrség kinyomozta a tűz okát s feljelentette az esetet az ügyészségnél, melynek indítványára a kir. törvényszék Udiczky Milánt 7 évi, Pajtin Jovát 3 és fél évi, Malogajszky Iszát 4 és fél évi és Leity Milicát 2 évi fegyházra ítélte.

szakadna soha vége. Boldog lenne ő így is, itt közel hozzá; legalább látná, legalább érezné úde leheltét.

Az állomáson ő szállt ki elsőnek. A vonat kissé megkésétt. A hordárok futkostak a csomagokkal. Sűrű füst-oszlopot okádott a gép s a füst felszállt a csendes, csillagos éjszakába. Nem volt veszteti való idő.

— **A viszontlátásra!** A viszontlátásra! mondá donna Maria, a tanárt megölelve.

Claudio nem felelt egy hanggal sem. Ugy érezte, mintha fuldoklott volna. Elértette, hogy mennyi szeretet, barátság és hála volt abban az utolsó üdvözlésben. De mit törődött ő most azzal a hálával, mikor donna Maria mást szeret, azt a jövevényt, a ki elviszi magával örökre?

Még egy fütttyentés. Maria és a férje sietve felülnek egy külön szakaszba. A kis ajtó becsukódik utánok. Maria kinyújtja kezét feléje.

— **Köszönöm, köszönöm!** — kiáltja megindult hangon Maria.

Claudio nem mozdul helyéből. Egy pillanatra az a gondolata támadt, hogy a vonat alá veti magát s azzal vége lesz mindennek egyszer s mindenkorra. A vonat alig érezhetően megindul, azután nekirugasszódik. Claudio ott marad a perronon és mereven bámul a tovarobogó vonat után. Mikor aztán az utolsó kocsi piros lámpáját is elnyelte a sötétség, csak akkor fakad keserves sirásra.

uralkodni, hogy még tanácsokat is osztogatott neki. A leány ajtatosan hallgatta, mint kis gyermek a tündérmesét. Claudio örült maga is annak, a mit mondott. Bizonyosan boldog lesz donna Maria; a jó isten sem tagadhatja meg tőle ezt az áldást; annyi szenvedésnek most jön meg a jutalma. Becsületességével, eszével, szépségével megszolgált rá. Az egybekelésüket megelőző napokban épp úgy gondoskodott mindenről, mint akkor, midőn a leány kinevezetése dolgában mindent elkövetett. Ő maga is azt akarta, hogy minél előbb megtörténjék a kihirdetés. Hátha gyengévé találja tenni a saját szerencsétlenségét! Néha attól félt, hogy a menyasszony olvassni tud a szívében és rájön a borzasztó igazságra, végtelen szerelmére! Némi vigasztalást talált abban, hogy önmagát sanyargatja. Fenéig ki akarta őríteni a keserűség poharát.

Minden pompa nélkül kötötték meg a házasságot, vendégeket sem hívtak és még akkor este elutazott a fiatal pár vasuton Milanóba. Claudio egész nap az uti készülékekkel foglalkozott és a vasuti állomásra is ki akarta őket kísérni. Ő csomagolta be donna Maria irásait és könyveit. Centuranóból ki az állomásig egy kocsiiban mentek. Ő nem beszélt. Hovatovább elhagyta hősiessége. Mikor az iskola kapuján kihajtottak, elszorult a szíve. Donna Maria soha többé nem jön ide vissza... Könyök lopóztak a szemébe. A kocsiiban csendesen zokogott. Maria nem láthatta, mert itt-ott pislogott ugyan egy-egy gyaláns, de különben sötét volt az ut. Ugy szerette volna, ha annak az utnak nem

— Löwi Ignác szabadlábbon. A királyi Kuria feloldotta a Tábla határozatát, a mely elrendelte Löwi Ignác földbirtokos vizsgálati fogságának fenntartását s így Löwit ma újra szabadlábra helyezték.

— Nyolc késszurás. Egy a legújabbban nagyon kultivált színházi műfajnak, a népdramának képezhetné tárgyát Rozgonyi Antal temesvári géplakatos borzasztó esete, ki feleségét, a kivel csak néhány hónap előtt kelt egybe, tegnap két késszurással ölte meg és azután önmaga életének hat késszurással vetett véget. A borzasztó dráma részletei a következők: Rozgonyi egy fél évvel ezelőtt vette feleségül Mengel Róza 18 éves gyönyörű szépségű polgárnőjét. A házasság, Rozgonyi féltékenységi mániájától eltekintve, eleinte eléggé boldog volt. Később azonban, midőn a férj dühében titlegességekig ment, neje ott hagyta és a dohánygyárba lépett munkába. Rozgonyi sokáig kérlete feleségét, hogy térjen vissza hozzá, de midőn látta hogy ez fenyegetéseit sem méltatja figyelemre, Aradra ment. Ott kicsapongó életet kezdett és csakhamar az ivásnak lett rabja. Mithogy levelei, a melyekben javulást ígért nejának, eredménytelenek maradtak, Temesvárra jött, hogy rémes tettet végrehajtsa. Sokáig álalkodott tegnap a dohánygyár körül. Mikor a dohánygyári eszharang megszólalt, Rozgonyi Róza társai kíséretében kilépett a gyárból. A kapu alatt feléje ugrott egy sötét alak és egy 15 cm. hosszú késszel kétszer a szívébe döfött a szerencsétlen asszonynak, kieszávalkal rogyott össze: „Bátyám! segítség, meggyilkoltak”. A kiáltásra nagybátyja a kapu alá rohant, a hol vérben horkolt huga. A gyilkost koreate miudjárt. Az utcára rohant. A sötétben valakit menekülni látott. Utána futott s egy Kümmel nevű rendőrrel utól is érték Rozgonyit Nem szabadkozott. Hagyta magát megkötözni, a mikor aztán kintt, hogy ő is halálra van sebesítve. Hat szurást ejtett a hasán; valószínű, hogy menekülés közben, félelmében cselekedte. Mikor a mentők kocsihoz szállították, hogy a kórházba vigyék, belei kifordultak és a feluton kiszivárgott. A két holttest most egymás mellett kiterítve fekszik a boncoló-teremben. A halálban egyesülnek most.

— Olcsó tűzifa. Újlag felhívjuk a lapunk mai számában levő tűzifa hirdetésre a t. c. község szives figyelmét.

x Különös szerencse az osztályorszátkában. Olvasóinknak még élénk emlékezetében lesz, hogy a most folyó III-ik sorsjáték 3 ad osztályú 80.000 koronás főnyereményét a szerencse sikereiről oly előnyösen ismert Török A. és Társa budapesti főelárusítóknál nyerték és ma már újból jelezhetjük, hogy a 4-ik osztályú 90.000 koronás főnyereményt is ugyanezen cégnél nyerték a 83.610. számú sorsjeggyel és ezen főnyereményt ugyancsak a bankhoz fizette ki pontosan. Ezen főnyereményeken kívül Török A. és Társa bankházában más, szinte jelentékeny összegek egész sorozatát nyerték és ezen tények, kapcsolatosan azon körülménnyel, hogy a fenti cég nemcsak pontosan kifizeti ügyfeleit, hanem különben is szolidus és jól szolgálja ki őket, már maguk is ajánlják, úgy, hogy majdnem feleslegesnek tartjuk tisztelt olvasóinkat figyelmeztetni, hogy csakis saját érdekében cselekedzenek, ha bizalmukkal a minden tekintetben jó hírűnek örvendő Török A. és Társa bankházát Budapest Váci-körút 4. ajándékozzák meg. (167)

x Kávétalunk, amely nekünk oly nélkülözhetlennek látszik, a valóságban csak a divat és megszokottság készítménye, amelyet történelmileg követnünk elég érdekes. Mint ismeretes, a törökök a „fekete italt”, mely náluk az eltöltött borévezet pótléka volt, hozták be a Nyugaton, és az Párison és Bécsen át a tizenhetedik század végén lassankint divatba jött. De csak lassankint, mert ezen főzet sokáig nem ízlett, sőt eleinte „viszatassítóknak” találták. Es mit nem vizkeresztül a divat és végre is az idegigató kávé élvezetéhez való hozzászokás nem volna olyan sajnálatos, ha — fájdalom — rövidesen nem mutatkoztak volna annak nagyon szomorú következményei. Már a múlt század közepén hírneves orvosok a bakkávé hatásaképpen az ideg- és szív-működés benuási jelenségeit mutatták ki; és mióta 1820-ban a coffeint felfedezték, biztosan tudják, hogy ezen jelenségek a habár csak kis adagokban rendszeresen s kávébabbal bevett kávémelegre vezethetők vissza. Azonban dacára minden orvosi, gyakran a legstingösebb óvásoknak, a rendszeres kávéivás szokása mindjobban elterjedt, főleg bizonyára azért, mert a már kénál levő izlet-szokás helyett nem tudtak teljes értékű pótlékot nyújtani. Ez csak a legnagyobb eredménnyel kísért Kathreiner féle Kneipp-maláskávé bevezetésével történt, és mondhatni az emberiség általános javára és valódi áldására. Ugyanolyan íze és illata van, mint a bakkávének, ssnak az egészségre ártalmas

tulajdonságai nélkül. A Kathreiner-féle maláskávé most még többnyire a bakkávé mellé pótlékul használtatik, amelyhez fűlig, vagy azonfelül is adható. De ha egészen tisztán iszunk, erősen elkészítve, akkor is kitűnően ízlik a Kathreiner-féle Kneipp-maláskávé és egy családi asztalnak sem lehet elég sürgősen és melegen ajánlani. De csak a „valódi Kathreiner” használatuk az ismert eredeti csomagokban és óvakodjunk a csekélyebb értékű utánozatóktól, valamint a „nyitottan kimért” árutól.

A miskolci eszmadia és az Akadémia.

— február 9.

Ott, ahol a nap engem meglátott, két nevezetes dolog történt az én születésem kivül. Az első az, hogy egy közönséges tányér kocsonya elkezdett pislogni. A másik nevezetesség volt egy eszmadia, aki előfizetője volt az Akadémia kiadásában megjelent Magyar Nyelvtörténeti Szótárnak és ebbe beleírult.

Mikor a szerencsétlen eszmadia már nem tudta megkülönböztetni a Magyar Nyelvtörténeti Szótárt a kaptatótól, megtáta a cégtábláját, a melyről ez a közönséges valami meredt le reá: Nagy János eszmadia.

Az örült eszmadia sirt, hogy milyen csunya neve van az ő mesterségének és törte a fejét, hogy milyen más szíval cserélhetné fél a cégtábláján a eszmadia szót. Hetekig misem jutott eszmadiaink eszébe Vágre a homlokára ütött, mire az egész eszmadia család nyomban megtudta, hogy Nagy Jánosnak valami jutott az eszébe.

Tényleg jutott is valami a Nagy János eszébe. Leszedte a mester-gerendáról a Magyar Nyelvtörténeti Szótárt és lapozgatni kezdett abban, még pedig azon célból, hogy a „eszmadia” szó helyet más válassz. Végigolvasta az A betűtől a Q-ig az egész szótárt az örült eszmadia, de talált egy szót, amely jobban tetszett neki a eszmadia szónál. Ezt festette hát a cégtáblájára. Azóta Miskolcon a következő cégtábla kelt némi föltűnést:

Csirik Nagy János
eszmadia-kéigáz.

A nagytudomány Akadémia, amelynek csak az Arnyéka nagyobb mint a tekintélye, most furcsa helyzetbe került a bizonyos Magyar Nyelvtörténeti Szótárral, amelynek segítségével tényleg sikerült neki szülővárosom irodalmi törekvésü eszmadiaját megörjitenie.

Ez a eszmadia ugyanis, aki betanulta az egész Magyar Nyelvtörténeti Szótárt, most abba a helyzetbe került, hogy a pályakoszorus szótár kifejezéseinek teljes ismerete folytán nem tud magyarul beszélni.

A Magyar Nyelvtörténeti Szótár, amelyet a Magyar Tudomány Akadémia 36.000 forinttal tüntetett ki, összezerélti ugy a fogalmakat, hogy a bábeli zűrzavar sokkal könnyebben volna ma érthető, mint ez a szótár.

Nagy János, miskolci eszmadia, aki ől már emlitettük, hogy ezt a szótárt szóról-szóra bemagolta, ha vizet kér est mondja:

— Kérek folyondárt.

Vagyis a boldogtalan miskolci eszmadia borostyánt isszik bor helyett, galibát eszik liba gyanánt, polos-nak hívja a poloskát és tuz-nak a tuzkot. Ezeken kívül a boldogtalan nem tudja kimondani est a szót, hogy eszma, mert ez hiányzik a szótárból. A miskolci eszmadia tehát éhen fog venni, mert ha eszmat rendel valaki nála, hát nem tudja, hogy az ugyanaz, mint ami a lábán van (de nem tyukszem.)

Igaza van Ballagi Aladárnak: ezt a pályakoszorus bábeli zűrzavart ki kell vonni a közforgalomból, mert ha sokáig közkézen forog a Magyar Nyelvtörténeti Szótár, Apponyi gróf dadogni fog, Polónyi nem fog tudni közbeszólni és Madarász apó mikor azt fogja akarni mondani, hogy: Tisztelt Ház az ílést meguyit om! ezt fogja mondani: Óvakodjunk a szebiolvajaktól.

Uramisten! Be jó is csavargózásnak és akadémikusnak nem lenni. (Ez t. i. a Magyar Nyelvtörténeti Szótár szerint mindegy.) Carolus.

Táviratok.

A helyzet.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az O. É. jelenti: Mindinkább az ellenzék is előhozakodik azon okokkal, hogy miért nem akarja Bánffy báró miniszterelnöknek az indemnitást megszavazni. A folyosó hírei és az obstrukciós ellenzékiek nyilatkozata szerint az indemnitás megszavazása elé a legcsekélyebb akadályokat sem gördítenék, ha ismeretes volna Bánffy miniszterelnök utóda. De ezen tárgy megbeszélése ki van zárva s Bánffy miniszterelnök maga kijelentette a szabadelvű pártban kedden tartott beszédében, hogy az utóda feletti tárgyalások annyival is inkább ki van zárva, mivel a miniszterelnök kinevezése tisztán a korona joga.

Az ellenzék akciója.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ellenzék azon törekszik, hogy az indemnitás meg nem szavazása által fegyverét tovább is megtartsa Bánffy miniszterelnökkel szemben; ezt a fegyvert azután tovább forgatná a miniszterelnök utóda ellen, ha az neki nem tetsző személyiség volna. Ezen vitás pont, melyről nem is gondolható, hogy kielégítően oídassék meg, egyedüli okozója volt annak, hogy a béke eddig nem jött létre. Politikai körökben komolyan hiszik, hogy a többi pontok feletti megegyezés nagyon könnyen lehetséges. Bánffy utódjának személye azonban olyan kérdés, melynek megoldását az ellenzék egy oldalról sem remélheti, sőt a mely kérdés felvilágosítását közjogi szempontból éppenséggel nem is követelheti.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. február 9.

A készáruházt hivatalos árjegyzése:

Buza	Mű	100 kilogr. Ára		100 kilogr. Ára			
		irtól	irtig	irtól	irtig		
Bánsági	uj	76	10.00	10.10	80	10.50	10.55
Tiszavidéki	uj	76	10.20	10.30	80	10.55	10.65
Pestvidéki	uj	76	10.15	10.25	80	10.50	10.60
Bácskai	uj	76	10.30	10.35	80	—	—

Rozs	Mű	kiló		kiló	
		elsőrendű	70-72	8.10	8.15
„	„	másodrendű	—	8.00	8.05
Árpa	„	takaromány	60-62	6.10	6.40
„	„	égetni való	62-64	6.70	7.50
„	„	sörfőzésre való	64-66	7.70	8.50
Zab	„	—	39-41	5.70	6.05
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.60
„	„	másnévad	—	5.50	5.55

Határidő-üzlet.

Budapest, február 9. (A nagybecakerei Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv kielégítő. Kötetett:

Buza márciusra 9-69— 9-70
 „ áprilisra 9-47— 5-48
 Rozs 8-56— 8-57
 Tengeri májusra 4-75— 4-76
 Zab márciusra 5-82— 5-84
 Repece augusztusra 12-20— 12-30

VASUT-ÜGYEK.

171.624/98. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1899. évben, illetőleg 1901. év végéig a következő anyagokból felmerülő tényleges szükségletek szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.:

Az anyag megnevezése	Egység	Egy évi megközelítő szükséglet	J e g y z e t
Zöld flanel közöns.	méter	300	padlózat feltöltésére
Olajzöld selyem-kelme	„	150	550 mm. széles
Olajzöld selyem-kelme	„	800	750 „ „
Vöröse pítiss	„	2000	„ „ „
Olajzöld pőszató	„	200	„ „ „
„ „ „	„	400	1360 mm. széles
Gyapju függöny-szővet	„	500	drappsz. 1 ⁰⁰⁰ mm. „
„ „ „	„	800	„ 11 ⁰⁰ „ „
„ „ „	„	8500	„ 12 ⁰⁰ „ „

Az ajánlati minta, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokzatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz., II. emelet, 43. ajtó) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenként 50 kros m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1899. évi február hó 28-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmel látandó el:

„Ajánlat 171.624/98. számhoz.”
 Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módokzatok betartása mellett állítanak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1899. január hóban.

Az igazgatóság.
 (Utánnyomás nem díjazatik.)

12811. tkv. szám. 1898.

144-1.1

Arverési hirdetés.

A török-becsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Lukacsev Stéva, Vlada, Szlavna és Veliszaveta végrehajtást szenvedők elleni 288 frt 3 kr. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő 151. tjkvben A. I. 196. hrsz. 296. ö. i. számú ház és beltelek az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a értelmében egészen, tehát a végrehajtáson kívül álló Lukacsev Zsivoin jutaléka is 174 frt kikiáltási áron.

A karlovai 941. sz. tjkvben A. I. 478. hrsz. 18. ö. i. számú ház és beltelek 177 frt kikiáltási árban és pedig a karlovai 151. sz. tjkvben C. 9 sorsz. a. özv. Lukacsev Komla javára bekebelezett özegeyi haszonélvezeti jog fentartásával, amennyiben azonban az ingatlan oly árban adatnék el, mely a szolgálat tkvi bekebelezését megelőző tehertertelek fedezete szempontjából 161 frt 31 krban megállapított összeget meg nem ütné, az árverés

hatálytalanná válik és az ingatlan szolgalmi jog fentartása nélkül újabb árverésen nyomban el fog adatni, 1899. évi március hó 2-ik napján d. e. 12 órakor Karlova községében árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alulis el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés

jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a tbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró tkvi irattárában és Karlova község előljárogóságánál megtekinthetők.

Kelt Török Becsén, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1898. évi dec. hó 8-án.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

Hirdetések felvételnek a „**Torontál**” kiadóhivatalában.

Olcsó tűzifa!

Kapható Nagybecskerek-Bégapart állomáson.

Elsőrendű száraz gyertyán-hasábbfa öle 13 frt.
Elsőrendű száraz bükkfa öle 12 frt.

Kezelési illeték köbméterenkint 5 kr. (4 köbméter = 1 öl.)

A t. cz. vevők sziveskedjenek a fa kiszolgáltatása miatt **Zaduban Gyula** bégaparti állomásfőnökhöz fordulni. 161-10.2

Megrendelések **Eckstein M.** szállító-czégnél is eszközölhetők.

Az első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde részvénytársaság felszámolás alatt Nagybecskerek

zár számadása 1898. évről.

Mérleg-számla.

Pénztár-készlet	33	51			Részvénytőke	124780	—		
Adósok	8313	30			Illetéktartalék	751	25		
Betét a torontáli banknál	11114	02			Házbértartalék	37	50		
2 motor	1500	—			Felügyelő-bizottság díja	250	—		
Bírói letétbe helyezett Bába Sándor-ügyben	1493	—	22453	83	1 hitelező	528	53	126347	28
1897. évi veszteség egyenleg	101201	12							
Folyó évi veszteség	2692	33	103893	45					
			126347	28				126347	28

Nagybecskerek, 1898. évi december 31.

A könyvelésért: **Löwy.**

A felszámoló-bizottság:

Fuchs Sándor.

Steinitzer Géza.

Szücs Zsigmond

Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

A felügyelő-bizottság:

Eckstein Vilmos.

Partilla Géza.

Fischer Lipót.

H i r d e t m e n y.

Alulírott felszámoló bizottság a felügyelő-bizottsággal egyetértőleg elhatározta, hogy a forgalomban lévő társulati részvények után darabonként 5 forint tőkötörlesztést eszközöl.

Figyelmeztetnek a t. részvénytulajdonosok, hogy ezen összeg a torontálmegyei takaré- és hitelbank pénztáránál, hol az eredetben bemutatandó részvények lebélyegeztetni fognak, folyó évi február hó 15 től kezdve a hivatalos órák alatt felvehetők.

A felszámoló bizottság.

Nyomatott **Pleitz Fer. Pál** kiadónál, Nagybecskereken.